

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 10310

Tarih : 04.02.2025

23849

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Aile Ve Sosyal Hizmetler Bakanı Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ tarafından Anayasa'nın 98'inci, İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 04.02.2025

Gülderen VARLI

Van Milletvekili

Kadın cinayetleri, şüpheli kadın ölümleri ve kadına yönelik şiddet, Türkiye'de toplumsal bir sorun olarak varlığını sürdürmekte ve cezasızlık politikaları nedeniyle faillerin korunmasına zemin hazırlayan yargı kararları ile pekişmektedir. Kadına yönelik artan şiddet verileri, sokak ortasında elini kolunu sallayarak şiddet uygulayan faillerin artan sayısı ve rahatlığı gün geçmiyor ki basında yer almasın. Kadınların her türlü şiddete rağmen yılmadan verdikleri mücadeleye karşı yargı, kadın cinayetlerinde "haksız tahrik" zırhıyla erkekleri korumaya devam etmekte ve çoğu davada verilen kararlar kamu vicdanını derinden sarsmaktadır. Yargı sürecinde hukuka aykırılıklar ve cinsiyetçi kararlar, uygulamaya konulan "haksız tahrik" ve cezasızlık politikaları yer alırken uygulanan ceza indirimlerinin faillere cesaret verdiği ve cezasızlık algısını pekiştirdiği de görülmektedir. Kadın cinayetlerinde ve şüpheli kadın ölümlerinde faillere haksız tahrik indirimi uygulanmasının kadın cinayetlerinde adaletin sağlanması açısından ileri değil geriye bir gidiş olduğunu açıkça göstermektedir.

Pınar Gültekin davasında verilen kararlar, bu politikanın en güncel ve vahim örneklerinden sadece biri olarak karşımızda durmaktadır. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İktisat Bölümü öğrencisi Pınar Gültekin, 16 Temmuz 2020'de kayboldu. Kaybolduktan 5 gün sonra cansız bedeni bulunan Gültekin'in, Cemal Metin Avcı tarafından katledildiği ortaya çıktı. Aradan geçen zamana rağmen Gültekin davasında adalet arayışı hala devam etmektedir.

Yargıtay 1. Ceza Dairesi, ağırlaştırılmış müebbet cezası alan Avcı'ya "canlı canlı yakılarak öldürme canavarca hisle değildir" diyerek ağırlaştırılmış müebbet hapis kararını bozduğunu açıklamış ve "niteliksiz kasten öldürme ya da eziyet çektirerek öldürme suçundan haksız tahrik uygulanarak cezalandırılması gerektiği" kararını vermiştir.

Kadın cinayetleri yargılamalarında, mağdurların yaşam tarzlarının sorgulanması, faillerin "haksız tahrik" gibi ceza indirimlerinden faydalanması ve şiddeti normalleştiren kararların alınması, cezasızlık politikasını açıkça göstermektedir. Bu durum, İstanbul Sözleşmesi'nden çekilmesinin kadınların, adalete erişimini nasıl olumsuz etkilediğini ve cezasızlık algısını derinleştirdiğini bir kez daha ortaya koymuştur.

Kadına yönelik şiddetle mücadelede uluslararası yükümlülükler ve hukuk devleti ilkeleri göz önüne alındığında, cezasızlığı teşvik eden yargı kararlarının denetlenmesi ve kadın cinayetlerinde caydırıcılığın sağlanması adına ilgili bakanlıkların sorumluluk üstlenmesi gerekmektedir.

Bu bağlamda;

1. Pınar Gültekin'i katleden Cemal Metin Avcı'ya dair verilen "*canlı canlı yakılarak öldürme canavarca hisle değildir*", "*niteliksiz kasten öldürme ya da eziyet çektirerek öldürme suçundan haksız tahrik uygulanarak cezalandırılması gerektiği*" yargı kararına ilişkin bakanlığınızın görüşü nedir?
2. Kadın cinayetlerinde haksız "tahrik indirimi" gibi ceza indirimlerinin kaldırılması ve cezasızlık politikalarına karşı herhangi bir yasal düzenleme bakanlığınızın politikaları arasında yer almakta mıdır?
3. İstanbul Sözleşmesi'nden çekilmenin kadın cinayetlerindeki yargı süreçlerine etkisini analiz eden bir çalışma Bakanlığınız tarafından yapılmış mıdır? Yapıldıysa sonuçları kamuoyuyla paylaşılacak mıdır? Yapılan bir çalışma yoksa gerekçesi nedir?
4. Pınar Gültekin davasında verilen kararların kadın hakları ve kadına yönelik şiddetle mücadele açısından yarattığı olumsuz etkileri gidermek adına bakanlığınız tarafından atılan adımlar nelerdir?
5. Kadın cinayetlerine ilişkin davalarda, faillerin mağdurun yaşam tarzı üzerinden savunma yapmasını engelleyecek bir düzenleme yapılması, bakanlığınız tarafından düşünülmekte midir?
6. Kadın cinayetlerinin önlenmesi, kadına yönelik erkek şiddetinin son bulması adına, faillerin yargılanma süreçlerinde ceza indirimi beklentisini ortadan kaldıracak yasal düzenlemenin yanında bilinçlendirme ve toplumsal farkındalık projeleri geliştirilmesi için bakanlığınız tarafından yapılan çalışmalar var mıdır?